

ДОКЛАД

ФИНАНСИРАНЕ
НА STARTUP КОМПАНИИ

2020
НОЕМВРИ

Какви са различните видове инвестиции за стартиращи компании

Имайки идея за бизнес или вече стартирал такъв, е добре да сте наясно какви са вариантите за финансиране, които стоят пред вас. Това са различните видове инвестиции, които дадена компания може да получи:

Бизнес Ангели (Business Angels)

Това може да бъде група от хора или по-често един човек (ангел), които инвестират директно в нови бизнеси на ранен етап (стартъпи). Размерът на инвестициите може да варира от 20 хил. евро до 500 хил. евро, спрямо нуждата на компанията. Средствата, които инвестират са лични. Бизнес ангелът участва в стратегическото управление и активно развитие на стартиращата компания. Направлява и упътва предприемача.

Стартъп Акселератор (Seed Startup Accelerator)

Акселераторите са програми за стартиращи бизнеси, най-често в технологичния, уеб и мобилен сектори. Те предоставят на екипите първоначални пари, с които да започнат, помощ от ментори и партньори и някои от тях – работно място в инкубатор. Първоначалната парична инвестиция, която правят варира от 20 хил. евро до 50 хил. евро. Някои акселератори дават възможност за следващ рунд на инвестиция до 200 хил. евро (например двата български акселератора LAUNCHub и Eleven). Обикновено програмите на повечето акселератори са с продължителност 3 месеца.

Стартъп акселератори в България: [LAUNCHub](#) и [Eleven](#)

Фондове за рисков и частен капитал (Private Equity and Venture Capital Funds)

Тези фондове инвестират в компании с потенциал за постигане на бърз растеж и устойчиво конкурентно предимство. Фондовете за рисков и частен капитал взимат дялово участие в компанията за среден период от време (обикновено 5 години) и работят заедно с ръководството, за да се подобри конкурентната пазарна позиция.

Често пъти Фондовете за рисков капитал и Фондовете за частен капитал се бъркат. Нека изясним какви са приликите и разликите между тях, така че всеки да бъде информиран добре.

(В следващите редове Фонд за Рисков Капитал (Venture Capital) ще наричаме **VC**, а Фонд за Частен Капитал (Private Equity) – **PE**)

Има разлика между **Фонд за Частен Капитал (Private Equity)** и **Фонд за Рисков Капитал (Venture Capital)** и тя е:

- **VC** инвестира в стартиращи нови компании (стартъпи), докато **PE** инвестира във вече установени компании, които са на пазара от няколко години и имат стабилни приходи;
- **VC** прави много на брой рискови инвестиции в по-малък размер от този на **PE (над 1 млн. евро , под 10 млн. евро)** и ясно се очаква, че не всички компании ще станат успешни, т.е. ще има и загубени пари. **PE** прави малко на брой, сигурни инвестиции в много по-голям размер (**над 100 млн. евро**).
- **VC** цели инвестиции в компании, които ще се разраснат светкавично бързо в следващите няколко години, **PE** инвестира в компании с вече установени и изпробвани модели, където разрастването за кратък период от време не е толкова важно.
- Един **VC** е фокусиран върху инвестиции в технологичната и биотехнологичната индустрии, докато един **PE** инвестира в компании от всички индустрии;
- И двата типа инвеститори **VC** и **PE**, се интересуват от частни компании (такива, които не са на фондовата борса)

Фонд на фондовете

Фонд на фондовете управлява средствата от 1.2 млрд. лева по четири оперативни програми: ОП “Развитие на човешките ресурси“, ОП “Иновации и конкурентоспособност“, ОП „Околна среда“ и ОП „Региони в растеж“. Основната дейност на Фонд на фондовете е структурирането и управлението на финансови инструменти, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, през програмния период 2014-2020. Финансовите инструменти са алтернативен начин на финансиране на безвъзмездната помощ, който придобива все по-важна роля в бюджета на Европейския съюз. Насочени към проекти, които потенциално биха могли да започнат да се самоиздържат, те осигуряват инвестиционна подкрепа чрез заеми, гаранции или дялово участие. По този начин се оказва подкрепа на бизнеса и публичните институции с цел икономическо развитие. Финансовите инструменти дават възможност за възвръщане (рециклиране) на средствата, които могат да бъдат използвани повторно.

Фонд на фондовете избира финансови посредници – банки, фондове, кредитни и други финансови институции. От своя страна избраните финансови мениджъри мобилизират допълнителен частен капитал и значително увеличават публичния ресурс, който чрез тях достига до крайните получатели.

Всички средства, предвидени по посочените по-горе оперативни програми за финансовите инструменти, са обединени в общ Фонд на фондовете, като ФМФИБ ЕАД е дружеството, което го управлява.

Фондът за ускоряване и начално финансиране към Фонд на фондовете (ФУНФ) се изпълнява в съответствие с целите на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. (ОПИК), съфинансирана от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Той е насочен към повишаване на перспективите за оцеляване пред стартиращи фирми и подкрепа за устойчиви и основани на знанието бизнес модели.

ФУНФ е инструмент за дялово и квази-дялово инвестиране, чрез който ще се подкрепят създаването и развитието на устойчиви бизнес модели, както и ще развива и подобрява предприемаческата екосистема в България. Средствата от ОПИК за финансовия инструмент са **51.3 млн. евро (100.3 млн. лв.)**, които са разделени в три фонда:

- Фонд за ускоряване и финансиране на начален етап I: 14 милиона евро (27.4 млн. лв.)
- Фонд за ускоряване и финансиране на начален етап II: 18.2 милиона евро (35.6 млн. лв.)
- Фонд за финансиране на начален етап: 19.1 милиона евро (37.4 млн. лв.)

От фонд мениджърите ще се изисква да допълнят ресурса на трите фонда на ФУНФ, с частен капитал, съответно с до 10% за Фондовете за ускоряване и финансиране на начален етап и до 30% за Фонда за финансиране на начален етап. Фондовете ще бъдат от затворен тип и частните средства ще бъдат осигурявани на ниво фонд и/или чрез ко-инвестиране на нивото на краен получател. Формите на инвестициите биха могли да бъдат, капиталови инструменти, а именно акции, дялове, други прехвърляеми ценни книги или еквивалентни права или инструменти, които дават право на участие в капитала на дадено дружество. Финансирането в компания е в размери от **25 хил. евро до 1 милион евро**.

Инвестиционният период е пет години, като продължителността и на трите фонда следва да бъде десет години, с опция за удължаване с още два едногодишни периода.

Фонд за рисков капитал предоставя публични средства за управление в размер на **47.1 млн. лв.** от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 (ОПИК), съфинансирана от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Кандидатите ще трябва да осигурят и частно съфинансиране, възлизащо на минимум 30% от общия размер на инвестициите в крайни получатели. Фонд на фондовете предоставя на посредниците възможността да осигурят необходимото съфинансиране, както на ниво фонд, така и на ниво краен получател, с което се дава гъвкавост на фонд мениджъра при набавянето на частния ресурс. Едновременно с това се подsigурява минимален размер на допълнително

финансиране и подпомагане на компании с цел изпълнение на техните прогнози за развитие и растеж.

Средствата са предназначени за дялови и квази-дялови инвестиции във високотехнологични, иновативни малки и средни предприятия (МСП) в ранен етап на развитие. Размерът на инвестициите във всяко предприятие ще бъде в диапазон от **1.5 до 7 милиона лева**. Цел на финансовия инструмент е да подкрепи МСП през първите пет години след учредяването им, тъй като в този рисков период значителна част от новосъздадените предприятия срещат затруднения да продължат дейността си, поради липса на финансови ресурси и ефективна структура на управление.

Специфични за този инвестиционен фонд са допълнителната стратегическа подкрепа и менторството, предоставяни от фонд мениджъра на компаниите, в които инвестира.

Допълнителна информация: <https://www.fmfib.bg/bg/buyer/procedure/25>

Общинският гаранционен фонд за малки и средни предприятия е уникален финансов инструмент, стартиран и разработен от Столична община в подкрепа на бизнеса и иновациите в една от най-бързо развиващите се столици в Европа. Мисията му е да повиши конкурентоспособността и достъпа до финансиране на МСП в София.

Фондът има за цел да предоставя гаранции по кредити на МСП, които имат икономически изгоден проект, но не могат да осигурят достатъчно банково обезпечение. Към средата на 2018 ОГФ е подпомогнал над 635 фирми, като е съдействал за отпускане на кредити за над 117 милиона лева и поет гаранционен ангажимент за над 31 милиона лева.

През 2018 г. Фондът стартира Програма за финансиране на иновативни и стартиращи предприятия (Програма ФИСП), която е нова гаранционна схема в допълнение към успешната Основна гаранционна схема, реализирана през последните десет години. С цел подпомагане и стимулиране на иновациите и стартиращите предприятия през 2018 г. в Столична община ОГФМСП обявява **„Програма за финансиране на иновативни и/или стартиращи предприятия” (Програма ФИСП)**. Програмата представлява специализирана гаранционна схема на ОГФМСП и е разработена в изпълнение на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на София (ИСИС на София). Насочена е към улесняване на **достъпа на стартиращи и/или иновативни предприятия** до финансов ресурс във връзка с реализацията и развитието на техните бизнес проекти.

В изпълнение на Програмата ОГФМСП ще издава гаранции по кредити, отпуснати от банки-партньори на Фонда за финансиране на иновативни бизнес проекти с акцент върху основните тематични приоритети на ИСИС на София, включително:

Информатика и Информационни и комуникационни технологии като един от стратегическите фокуси на ИСИС на София е да създаде необходимите предпоставки и условия София да се превърне в национален и регионален център за образование, съвременни научни изследвания, иновации и предприемачество, базирани на ИКТ. Акцентите са върху следните приоритети: живот в интелигентна градска среда и мобилност; кибер-физични системи; бъдещи облачни технологии; бъдещи мрежови решения; здравеопазване и здравословен начин на живот; защита на личните данни, сигурност и доверие; интелигентни енергийни системи и интелигентни пространства.

Също така ще бъдат подкрепени нови технологии в креативните и рекреативни индустрии. Акцент в този приоритет е подпомагането на развитието на творческата икономика на територията на София, която се превръща в основен фактор за развитието на туризма. Това включва изкуствата, културните и творчески индустрии, при които основни фактори в процеса на създаване са индивидуалното творчество, уменията, таланта, както и възможностите за възпроизводство и закрила на авторското право върху уникалния културен елемент.

Параметри на специализираната гаранционна схема на ОГФМСП

Основни изисквания към предприемачите са да отговарят на основните критерии за стартиращо иновативно предприятие:

- Предприятие, създадено преди не повече от 3 години от искането за гаранционна подкрепа
- Което предоставя или ще предоставя на пазара иновационни продукти, услуги и/или процеси
- Да отговаря на критериите за малки и средни предприятия, съгласно Закона за МСП
- Седалището да е на територията на Столична община или бизнес-проектът да се реализира на територията на общината;

Допълнителни предимства ще се дават на:

- проекти на жени предприемачи със завършена образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ в сферата на проекта;
- проекти на лица до 35 г. и на лица над 50 г.;

- проекти със социален и екологичен ефект от реализацията на предприемаческата иновативна идея.
- проекти, които разкриват нови работни места на безработни

Допустими иновации

- **Продуктова** (стока или услуга) иновация е стока или услуга, която е нова или значително подобрена по отношение на нейните свойства или начини на използване.
- **Производствена** (процесна) иновация е нов или значително подобрен начин на производство или доставка на продукта;
- **Маркетингова** иновация е нов метод за маркетинг, включително на значителни изменения в дизайна или опаковката на продукта, неговото складиране, реклама на пазара или в определянето на неговата продажна цена;
- **Организационна** иновация е нов организационен метод в търговската практика на фирмата, в организацията на работните места или външните връзки.

Покритие на гаранцията

ОГФМСП споделя с банката кредитор част от кредитния риск, като обезпечава до 50% от главницата на кредита и до максимален размер 30 хил. лева независимо от сумата на главницата по предоставения кредит. Гаранцията представлява допълващо обезпечение към основните обезпечения по кредита, приети от Банката. Максималната сума, в рамките на която ОГФМСП ще издава гаранции по този финансов инструмент е 600 хил. лева.

Допустими обезпечения (поотделно или в комбинация)

Като обезпечения по кредитите се приемат всички допустими обезпечения съгласно българското законодателство. В допълнение към тях, за Програма ФИСП се изисква собствениците при кредитоискателите – юридически лица и собствениците на обезпеченията да бъдат ангажирани като съдлъжници по кредита.

Механизъм за одобрение издаването на гаранция на ОГФМСП

ОГФМСП разглежда индивидуално всеки отделен проект кандидатстващ за гаранционна подкрепа, като може да поеме или да откаже издаването на

гаранция в зависимост от това дали проектът отговаря на критериите за допустимост по Програма ФИСП и на Вътрешните правила на Фонда.

Допълнителна информация: <https://ogf-sofia.com/>

Иновационен капитал (Innovation Capital)

Това е фонд за рисков капитал в размер на 15,6 милиона евро с мандат да предоставя достъп до капиталово и квазикапиталово финансиране на български стартиращи компании. Фондът има за цел да повиши перспективите за оцеляване пред стартиращи фирми със сериозен потенциал за растеж.

За контакт: <https://www.innovationcapital.bg/>

Витоша венчър партньрс (Vitosha Venture Partners)

Витоша венчър партньрс инвестира между 15 000 и 1 000 000 евро в компании на ранен етап и етап на растеж, които са базирани в или са свързани с България. Формата за кандидатстване е изяло онлайн на следния адрес: <https://www.vitosha.vc/#5>

Морнингсайд хил (MORNINGSIDE HILL VENTURE CAPITAL FUND)

През ноември 2019 г. Morningside Hill стартира най-новия си фонд за рисков капитал MORNINGSIDE HILL VENTURE CAPITAL FUND, който е фокусиран върху осигуряването на капитал за растеж на български стартиращи компании. Фондът има 28,6 милиона евро под управление.

Кандидатства се през електронна форма тук: <http://www.morningsidehill.com/>

Ню вижън 3. (NV3)

Ню Вижън 3 (NV3) е фонд за рискови инвестиции в технологични компании на начален етап на развитие.

NV3 оперира от София и инвестира в бързо растящи технологични компании, които се стремят да постигнат водещи позиции на глобалните и/или местните пазари. Основен инвеститор в NV3 е Фонд на фондовете със средства в размер на 19,1 милиона евро, осигурени от Оперативна програма „Иновации и конкурентноспособност 2014-2020“, съ-финансирана от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Контакт с Ню Вижън 3 можете да осъществите тук: <https://www.newvision3.com/copy-of-team>

[A.L.E.C.O \(Achieve Leadership in Entrepreneurship and Cooperation Opportunities\)](#)

A. L. E. C. O. е първата българска програма на Европейския съюз за предприемачески умения и едностранен обмен на млади предприемачи от ЕС. Програмата цели да се изпратят минимум 120 млади европейски предприемачи в Силициевата долина, в Азия и в Израел в следващите две години с цел подобряване на предприемаческите им умения и създаване на партньорства.

С бюджет до 1 млн. евро ще бъдат подкрепени до 200 кандидати от България и от цяла Европа. За да се възползват, те трябва да имат осъществим бизнес план, да са основали наскоро своя компания или да са участвали в програма „Еразъм за млади предприемачи“.

Допълнителна информация: <https://andreynovakov.eu/aleco/>

[Илевън фонд \(Eleven\)](#)

Фондът за рискови инвестиции Илевън (Eleven) беше основан пред 2012 г. с начален капитал от 12 млн. евро, отпуснат от Европейския инвестиционен фонд по програма JEREMIE. Освен финансиране Eleven предлага работно пространство и подготовка за стартъпите от портфолиото си.

Допълнителна информация и контакти: <https://www.11.me/>

[Лаундж хъб LAUNCHub Ventures](#)

LAUNCHub Ventures е водещ фонд за рисков капитал на ранен етап, инвестиращ в технологични стартираци компании на етапите на финансиране Seed и Series A.

На сайта на фонда може да се кандидатства за финансиране изцяло онлайн на този адрес: <https://launchub.typeform.com/to/O5vGva>

Желаем успех при намирането на инвестиции, а при нужда от допълнителна информация и помощ, екипът на СОАПИ е на Ваше разположение!

[Екипът на СОАПИ](#)

ФИНАНСИРАНЕ НА STARTUP КОМПАНИИ

2020
НОЕМВРИ